
Rába György

KÉZEN FOGVA

Egy-egy kisiút mindig elrabolnak
nem hiheti hogy nyárra virrad
mintha készülne rongyos bálra
beöltöztetik nagykabátba
csak botorkál csak botladozik benne
pedig leginkább madár lenne
felröppenne messze szállna
kicövekeletlen határba
megszopja az útszéli eperfát
kiporciózás gondja várt rád
egy falatot egy nyeletet
kapja mindazt amit lehet
szabattál-e ráillő gúnyát
sírását sose unnád
fogd a kezét tovább ne lépjen
aknák robbannak a réten
jöhet útközben karaván esküvői
sorsát nem fogják beleszöni
jöhet útközben menet temetési
rájuk is várnak valahol
nem fognak utána nézni
marad egy száj étlen-szomjan
nélküled sose jobban
azt a kezét ne ereszd el
burkold be a te kezeddal
mesekönyve vagy leporellója
terítékét böngészi róla

EGYÜTTLÉT

Hallgatni más élményeit
átélt viszontagságait
annyi mintha bár ülve állva
csupasz lelked kalandozik
rákérdezni gondjaira
s amin örült valaha más

az szemedet kerekítő
távol-keleti utazás
és nem csak hegyezni füled
hümmögni bölintani is
kötszer tapaszt meg jódot amit
társ szíved friss sebére visz
nem tikkad el nem szomjazik
az együttlétben részt vevő
annak ki nem szócső csupán
nem üres edény az idő

Szabó T. Anna

ESŐ

Zárt tulipánok ringanak.
A nehéz, lila ég alatt
borzongató orgonaszag.

Megsültek, elfogytak, kihűltek
az áldozati ételek.
Csak az otthagytott grillsütő
fehér hamuja kézmeleg.

Nyomot hagy surló ujjbegyed:
porfinom pollenréteget
tapintasz, kerge szirmokat
forgatnak alacsony szelek,
a május szórja hímporát.

Ég alján hideg villogás
tüzel fehérén, élesen.
Szuszog az újszülött világ
vízszagúan és éhesen.

Nyílik a szája, enni kér.

Meleg zuhogás. Mennyi vér.
A lógó felleg meghasad.
Édes, langyos záporát ontja.
Beleborzong a tiszafa,
meghízik méregzöld bozontja.

Remegő levélrengeteggé
bokrosodik a gallytömeg,
érdes, pikkelyes szél sikálja
a kifényesedő fűvet,
kinn feledett kések, kaszák
pengéjét megrágja a rozsdá –
égnék fordított arcomat
a tavasz magzatvize mossa.

TISZTÁS A KÖDBEN

Bőrömön érzem a hosszú, vizes fű
sok kaparászó karmahegyét,
ahogy csapzottan és vakon nyomakodva,
kövéren furakodva kutatja
a felleg elcseppenő csecsét.

Körbeburkol az avarillat, a bomlás,
erdei rothadásszag,
őrlik az ászkák, bogarak lakják,
földigiliszta ássa.

Mit tudom én, ki vagyok, mi a célom –
ég, föld elfogadott.
Letüdözöm a hűvös és édes
kora reggeli bodzaszagot.

Katherine Mansfield

GERLE ÚR ÉS GERLÉNÉ ASSZONY

Persze tudta jól – jobban se kellett –, hogy egy hajszál esélye sincs, semmi az égvilágon. Ilyesmire még csak gondolni is esztelenség. Olyan fokú esztelenség, hogy tökéletesen megérti, ha Anne apja... de bárhogy dönt is, ő aztán megérti. Sőt ha nincs ez a kétségbeesés, ha nem ez a legutolsó napja Angliában, méghozzá Isten tudja, meddig, akkor az életben össze nem szedi a bátorságát. De még így is... A fiókból kivá-

lasztott egy nyakkendő, egy kék és vajszínű nyakkendő, aztán leült az ágya szélére. És ha Anne azt feleli: „Micsoda pimaszság!” Talán meglepődik? Á, dehog, döntötte el, ahogy a puha gallért felhajtotta, majd visszahajtotta a nyakkendőre. Valószínűleg épp valami ehhez hasonlót fog felelni. Ha most halálosan józanul mérlegeli a lehetőségeket: mi mást is felelhetne.

Na és ő! Idegesen csokorba kötötte a nyakkendőjét a tükör előtt, két kézzel lenyomta a haját, és kihúzgálta a zakózsebei hajtókaáját. Ő viszont ötszáz-hatszáz fontot keres évente egy gyümölcsösrel – hol másutt, mint Rhodesiában. Pénze az nincs. Egy penny nem fut be sehonnan. Még legalább négy évig nem is emelkedik a jövedelme. Ami meg a külsejét meg az ilyen dolgokat illeti, halvány sansza sincs. Még csak különösebben jó egészséggel sem dicsekedhet, ez a kelet-afrikai hivatal teljesen kiütötte, hat hónap szabadságot kellett kivennie. Még most is rémesen sápadt – ma délután még a szokásosnál is rosszabb, gondolta, miközben lehajolt, hogy megnézzze magát a tükörben. Jézus Isten! Mi történt? A haja egészen világoszöld lett. A bánatba! Azért a haja mégsem lehet zöld. Ez már sok volna. A tükörben megremegett a zöld fény: az ablak előtt álló fa árnyéka volt. Reggie elfordult, elővette a tárcáját, aztán eszébe jutott, mennyire utálja az öreglány, ha bent dohányzik a hálószobában, visszatette a tárcát, és a fiókos szekrényhez támolygott. Nem, haljon meg, ha egy árva dolog eszébe jut, ami mellette szólna, miközben Anne... Jaj!... Reggie halálra váltan dőlt a szekrénynek.

Mert az, hogy Anne milyen helyzetben él, az apja milyen gazdag, hogy nincs testvére, és messze a környék legnépszerűbb lánya, hogy milyen szép és milyen okos – okos! –, az még mind semmi, hiszen nincs, amit meg ne tehetne; Reggie biztos volt benne, hogy ha a szükség úgy hozná, Anne bármiben zseniális lenne – annak ellenére, hogy a szülei imádják, és ő is a szüleit, és akár azt is megengednék neki, hogy... De minden elgondolható részlet ellenére olyan heves vágyat érzett, hogy nem tudott nem reménykedni. Egyáltalán remény ez? Vagy ez a fura, szelíd vágyakozás, hogy valahogy gondoskodhasson róla, hogy az legyen a dolga, hogy megadjon neki mindent, amit csak kíván, és semmi ne kerüljön a közelébe, ami nem tökéletes – ez csak szerelem? Mennyire szereti! Reggie rágörnyedt a fiókos szekrényre, és odadörmögte neki: – Szeretem, szeretem! – És egy pillanatra már az Umtali felé vezető úton volt Anne-nel. Éjszaka volt. Anne egy sarokban aludt ülve. Puha állát az ő puha gallérjába fúrta, aranybarna pillái az arcára simultak. Reggie elmerengett azon a finom kis orrán, a tökéletes ajkán, a gyermekfülcimpáján és a köré boruló aranybarna fürtökön. A dzsungelen vágtak át. Meleg volt, sötét, és messze voltak mindentől. Aztán Anne fölriadt: – Aludtam? – kérdezte, és ő: – Igen. Jól vagy? Na gyere, hadd... – Azzal előrehajolt, hogy... Főlé hajolt. Ez olyan gyönyör volt, hogy szebbet el sem tudott képzelni. De legalább összeszedte a bátorságát, levágtatott a földszintre, felkapta a szalmakalapját a hallban, és ahogy becsukta az ajtót, kijelentette: – Csak próbára teszem a szerencsém, és kész.

De a szerencséje szinte azonnal orrba vágta – enyhén szólva. Mert ki más vonult föl-alá a kerti ösvényen Chinnyvel és Biddyvel, a két kivénhedt pincszel, mint az öreglány. Reginald természetesen kedvelte az öreglányt meg minden. Hiszen – hiszen jót akar, olyan tartása van, hogy több se kell, és így tovább. De azt nehéz volna letagadni, hogy eléggé marcona egy anya. És Reggie életében voltak pillanatok, nem is ritkán, még azelőtt, hogy Alick bácsi meghalt, és ráhagyta a gyümölcsöst, amikor szentül meg volt róla győződve, hogy egy özvegyasszony egyetlen fiának lenni nagyjából a világ legnagyobb büntetése, ami az embert érheti. És hogy még borzalmasabb legyen az egész: rajta kívül neki sem volt senkije. Mert nemcsak afféle egyszemélyes szülő volt, de a ma-

ga rokonságán kívül összeveszett az öregével is, mikor Reggie még rövidnadrágot hordott. Úgyhogy mikor Reggie a honvágytól búsan üldögélt a távolban, a csillagfényes verandán, és a gramofonból dőlt, hogy „Mit ér az élet, drága, ha nem szeretjük egymást?”, ő csak az öreglányt tudta maga elé képzelni, ahogy magas, robusztus alakja suhog a kerti ösvényen, és vonszolja maga után Chinnyt és Biddyt...

Az öreglány, akinek a kezében a nyitott olló ugrásra készen várta, hogy azonnal lecsípje ennek vagy annak a halott micsodának a fejét, Reggie láttán megállt.

– Csak nem mész el, Reginald? – kérdezte, látván, hogy megy.

– Teára visszajövök, mama – felelte Reggie erőtlenül, és zsebre vágta a kezét.

Nyissz. Egy fej lehullt. Reggie majd' hanyatt esett.

– Az ember azt hitte volna, hogy a legutolsó délutánodat az anyádra szánod.

Csend. A pincsik bámultak. Értették az öreglány minden szavát. Biddy kinyújtott nyelvvel lefeküdt; olyan kövér volt és olyan fényes szőrű, hogy egy kanál olvadt karamellára emlékeztetett. De a porcelánszemű Chinny bánatosan nézett Reginaldra, rövidet szippantott, mintha az egész világ egyetlen kellemetlen szag volna. Nyissz, mondta az olló újra. Szegények, most aztán kapnak!

– Na és hova indulsz, ha egy anya egyáltalán kérdezhet ilyesmit? – kérdezte az öreglány.

De ezen is túlestek, és Reggie le sem lassított, amíg a ház el nem tűnt a látóteréből, és félúton nem volt Proctor tábornokéig. Csak akkor vette észre, milyen pazar délután is van. Egész délelőtt esett, késő nyári eső volt, meleg, nagy szemű, gyors, de mostanra kitisztult az ég, csak pár kicsi felhő maradt le, kis kacsák, repültek az erdő fölött. Épp csak annyi szél fúj, hogy lerázza a fákról az utolsó cseppeket: egy langyos csillag Reggie kézfejére toccsant. Ping! – a másik a kalapjára pattant. Az üres út ragyogott, a sövénynek vadrózsaillata volt, és hogy fénylettek a kertekben a mályvarózsák. És már itt is volt Proctor tábornokék háza – már itt is volt. Reggie a kapura tette a kezét, a könnyökével meglökte a jázminbokrokat, és csupa szírom meg virágpor lett a kabátujja. De várjunk. Túl gyorsan ideért. Még végig akarta gondolni az egészet. Nyugalom. De már az ösvényen járt, mellette mindkétfelől hatalmas rózsák nyíltak. Ezt nem lehet így csinálni. De a keze már a csengő zsinórját húzta, amitől olyan kolompolás kezdődött, mintha azért jött volna, hogy bejelentse, ég a ház. A cselédlány a hallban lehetett, mert az ajtó nyomban kipattant, és Reggie már az üres nappaliban ült bezárva, mire a megzavarodott csengő végre elhallgatott. A nagy, árnyas szoba, ahol a zongorán egy napernyő hevert, furcsa módon felvidította Reggie-t, vagy jobban mondva izgatni kezdte. Milyen nagy a csend, és mégis bármelyik pillanatban nyílhat az ajtó, és akkor eldől a sorsa. Nem nagyon volt más ez sem, mint a fogorvosra várni: Reggie már-már kezdte elengedni magát. De ebben a pillanatban a legnagyobb megdöbbenésére a saját hangját hallotta: „Uram, tudod, hogy nem tettél értem *túl* sokat...” Ettől gyorsan magához tért, ettől aztán rájött, milyen súlyos a helyzete. De már késő volt. Az ajtó gombja megfordult. Anne lépett be, átjött a félhomályon, kezét nyújtott, és halk, lágy hangján azt mondta: – Sajnos apa nincs itthon. És anya is a városban van, kalapvadászaton. Csak én tudom szórakoztatni, Reggie.

Reggie levegő után kapkodott, a kalapját a zakója gombjához nyomta, végül kinyögte: – Voltaképp én csak... el akartam köszönni.

– Ó! – kiáltotta Anne halkán, hátralépett, és szürke szeme táncolt. – Ez aztán a rövid látogatás!

Aztán, ahogy Reggie-t nézte, az arca megfeszült, hirtelen nyílt nevetésben tört ki,

hosszú, lágy futamban, ellépdelt Reggie-től, a zongorához ment, és nekidőlt, és a napernyő rojtjával kezdett játszani.

– Sajnálom – mondta –, muszáj nevetnem. Nem tudom, miért csinálom. Egyszerűen rossz szo-ho-kás. – Hirtelen dobbantott szürke cipőjével, és zsebkendőjét húzott elő fehér gyapjúkabátkájából. – Uralkodnom kellene magamon, ez igazán rémes – mondta.

– Szent ég, Anne – kiáltotta Reggie –, én imádom, ahogy nevet! Nincs a világon semmi, ami....

De az igazság az, hogy mindketten tudták, egyáltalán nem nevet mindig: nem igazi szokás ez. Amióta megismerkedtek, valami furcsa oknál fogva, amit Reggie bizony isten szeretett volna megérteni, Anne az első perctől nevet rajta. Miért? Nem számít, hol vannak vagy miről beszélnek. Kezdek akár komolyan is, halálosan komolyan – vagy legalábbis ami őt illeti –, és akkor Anne egy mondat közepén hirtelen rápillant, és az arcán gyors kis remegés fut végig. Az ajka elnyílik, a szeme táncol, és elkezd nevetni.

Még volt valami különös a dologban: Reggie úgy érezte, Anne maga sem tudja, mitől nevet. Láta, ahogy elfordul, a homlokát ráncolja, beharapja az arcát, összeszorítja az ujjait. De az sem segített. A hosszú, lágy futam felcsendült, hiába kiáltotta Anne: – Nem tudom, mitől nevettek. – Rejtély volt az egész...

Anne visszatúrta a zsebkendőjét. – Üljön le, kérem – mondta. – És gyújtson rá, jó? Ott a cigaretta abban a kis dobozban maga mellett. Én is kérek egyet. – Reggie meggyújtotta neki a gyufát, és ahogy Anne előrehajolt, látta, ahogy a gyűrűje igazgyöngyén megvillan a láng. – Holnap indul, ugye? – kérdezte Anne.

– Igen, holnap, nincs mese – felelte Reggie, és kifújta egy kis füstfoszlányt. De mitől ilyen ideges? Az ideges nem is kifejezés.

– És... és félelmetesen nehéz elgondolni.

– Az... ugye? – kérdezte Anne lágyan, aztán előredőlt, és a cigarettáját elnyomkodta a zöld hamutartó peremén. Milyen gyönyörű ilyenkor! – egyszerűen gyönyörű – és olyan apró abban a hatalmas székben. Reginald szíve dagadt a gyöngédségtől, de igazán Anne hangjától, attól a lágy hangtól kezdett remegni. – Úgy érzem, mintha évek óta itt volna – mondta Anne.

Reginald mélyet szívott a cigarettából. – Még rágondolni is iszonyú, hogy vissza kell menni – mondta.

– *Ku-ru-ku-ku-kú* – hallatszott a csendből.

– De hát szeret ott élni, nem? – kérdezte Anne. Az ujját a gyöngyosorba akasztotta. – Apa épp nemrég jegyezte meg, hogy milyen szerencsésnek tartja, amiért a maga életét éli. – A szemébe nézett. Reginald meglehetősen halványan mosolygott. – Nem érzem magam szédületesen szerencsésnek – mondta könnyedén.

– *Ru-ku-ku-kú* – hallatszott megint. És Anne dűnnyögése: – Úgy gondolja, magányos ott élni.

– Engem nem is a magány zavar – felelte Reginald, és dühösen elnyomta a cigarettáját a zöld hamutartóban. – Abból akármennyit elviselek, sőt volt idő, amikor még szerettem is. Csak ez az egész, hogy... – A legnagyobb rémületére hirtelen érezte, hogy elvörösödik.

– *Ru-ku-ku-kú! Ru-ku-ku-kú!*

Anne felugrott. – Jöjjön, köszönjön el a gerléimtől – mondta. – Az oldalsó verandára költöztettük őket. Ugye maga is szereti a gerléket, Reggie?

– Borzasztóan – vágta rá Reggie olyan szenvedélyesen, hogy mikor kitérte a franciaablakot, Anne inkább előrefutott, és a gerlékre nevetett.

A galambház finom vörös homokján ott járkált fel és alá, fel és alá a két gerle. Az egyik mindig a másik előtt járt. Az egyik előreszaladt, kis kiáltásokat hallatott, a másik ott ballagott a nyomában, és ünnepélyesen hajlongott. – Látja – magyarázta Anne –, ez itt elől Gerléné. Ránéz Gerle úrra, kacag egy kicsit, előreszalad, ő meg követi, és csak hajlong. És ettől neki újra nevetnie kell. Előreszalad, utána meg – kiáltotta Anne, és leguggolt – jön szegény Gerle úr, és csak hajlong... és így telik el az életük. És sohasem csinálnak semmi mást. – Anne fölállt, a galambház tetején egy zsákból valami sárga magvakat vett elő. – Ha majd ott kint Rhodésiában eszébe jutnak, Reggie, biztos lehet benne, hogy épp ugyanezt fogják csinálni...

Reggie semmi jelét nem adta, hogy látja őket, vagy egy szót is hallott. Egyelőre teljesen lekötötte, hogyan tépje ki a titkát magából, és hogyan kínálja oda Anne-nek. – Anne, gondolja, hogy tudna rám máshogy is gondolni? – Kész. Megvolt. És az elkövetkező kis csendben Reginald látta a fény felé forduló kis kertet, a vibráló kék eget, a remegő leveleket a veranda oszlopain és Anne-t, aki a tenyerében fekvő kukoricaszemeket piszkálta az ujjával. Anne lassan összezárta a tenyerét, és az egész új világ elhalványult, ahogy lassan kimondta: – Nem, úgy soha. – De Reginaldnak alig maradt ideje bármit érezni, mert Anne elstetett, ő meg a nyomában, le a földszintre, ki a kerti ösvényre, át a rózsaszín rózsabokrok alatt, és keresztül a pázsiton. Itt, a vidám virágágyással a háta mögött Anne végre belenézett Reginald szemébe. – Nem arról van szó, hogy ne kedvelném magát szórnyen – mondta. – Kedvelem. Csak – a szeme tágra nyílt – nem úgy – az arca megremegett –, ahogy az embernek kellene, ha... – Az ajka elnyílt, és Anne nem tudta abbahagyni. Nevetni kezdett. – Tessék, maga is látja – kiáltotta –, például itt ez a maga kockás nya-hakkendője. Még ebben a pillanatban, amikor az embernek ünnepélyesen kéne viselkednie, most is itt a maga nyakkendője, és engem elképesztően emlékeztet azokra a csokornyakkendőkre, melyeket a macskák hordanak a festményeken! Jaj, bocsássa meg, hogy ilyen rémes vagyok, kérem!

Reggie megszorította Anne kicsi, meleg kezét. – Nem az a kérdés, hogy megbocsátok-e – mondta gyorsan. – Hogyne bocsátanék? És azt hiszem, tudom is, miért nevet mindig rajtam. Azért, mert annyival fölöttem áll minden tekintetben, hogy nevetségessé válok. Belátom, Anne. De ha én most...

– Nem, nem. – Anne erősen megszorította a kezét. – Nem erről van szó. Ez nem is igaz. Nem állok maga fölött. Maga nálam sokkal jobb. Csodálatosan önzetlen és... kedves és egyszerű. Én meg egyik sem vagyok. Maga nem ismer engem. Én vagyok a legszörnyebb ember, aki... – mondta Anne. – Kérem, ne szakítson félbe. És nem is ez a lényeg. A lényeg az – Anne megrázta a fejét –, hogy képtelenség volna hozzámenni valakihez, akit kinevettem. Akihez én férjhez megyek... – lehelte Anne lágyan. Elhallgatott. Elhúzta a kezét, és furcsán, álmodozva mosolygott Reggie-re. – Akihez én férjhez megyek...

És Reggie úgy érezte, hogy egy magas, jóképű, elsöprő idegen lép elé, és elfoglalja a helyét – az a fajta férfi, akit gyakran láttak Anne-nél a színházban, aki a semmiből egyszer csak a színpadra lép, és egy szó nélkül a karjába kapja a primadonnát, majd hosszú, átható pillantást váltanak, és elviszi magával valahová...

Reggie meghajolt a látomás előtt. – Igen, értem – mondta fojtott hangon.

– Igen? – kérdezte Anne. – Jaj, igazán remélem, hogy érti. Mert én rettenetesen érzem magam. Olyan nehéz elmagyarázni. Tudja, én soha... – Elhallgatott. Reggie ránézett. Anne mosolygott. – Hát nem vicces? – kérdezte. – Magának bármit elmondhatok. A kezdet kezdetétől így van.

Reggie próbált mosolyogni, kinyögni egy „Örülök”-öt. Anne folytatta. – Sohasem ismertem senkit, akit így kedveltem volna, mint magát. Senkivel nem voltam ilyen vidám. De biztos vagyok benne, hogy amikor a könyvek meg az emberek a szerelemről beszélnek, nem erre gondolnak. Érti már? Jaj, bár tudná, milyen rettenetesen érzem magam. De hát mi ketten olyanok lennénk, mint... mint Gerle úr és Gerléné.

Ez elég is volt. Ez megadta Reginaldnak a kegyelemdőfést, ráadásul olyan szörnyen igaznak érezte, hogy elviselni is alig tudta. – Ne is folytassa – szólt, aztán elfordult Anne-től, és a pázsit másik végére nézett. Ott állt a kertész kunyhója, és mellette a sötét magyalfa. A kéményből nedves, kék hüvelykujjban szállt föl a füst. Nem is volt valószínű. Hogy fájt Reggie torka! Meg tud egyáltalán szólalni? Neki befellegzett. – Indulnom kell – hörögte, és elindult a fűvön át. De Anne utána szaladt. – Nem. Ne menjen még – mondta könyörögve. – Így igazán nem mehet el, ilyen érzésekkel. – Felnezzet rá, közben a homlokát ráncolta, és az ajkába harapott.

– Semmi vész – mondta Reggie, és vállat vont. – Majdcsak... majdcsak... – és legyintett, mintha azt mondaná, „túljutok ezen is”.

– De hát ez szörnyű – mondta Anne. Összekulcsolt kézzel megállt előtte. – Ugye maga is belátja, milyen fatális hiba volna, ha mi ketten összeházasodnánk?

– Persze, természetesen – mondta Reggie, és elgyötörten nézett Anne-re.

– Jaj de rossz, jaj de gonosz érzés. Mert persze egészen más Gerle úrnak és Gerlénének. De most képzelje el, a nagybetűs életben... csak képzelje el!

– Ahogy mondja – mondta Reggie, és továbbindult. De Anne újra megállította. A kabátujjába kapaszkodott, és Reggie legnagyobb meglepetésére ahelyett, hogy nevette volna, inkább olyan volt, mint egy sírni készülő kislány.

– De ha megérti, akkor meg miért ilyen boldogtalan? – nyafogta. – Miért bánja olyan rettenetesen? Miért néz ki ilyen ré-émesen?

Reggie nyelt egyet, aztán valamit megint elhessentett. – Nem tehetek róla – mondta. – Nagy csapás volt. Ha most odébbálllok, akkor meg tudom...

– Hogy beszélhet odébbállásról? – korholta Anne. Dobbantott; elvörösödött. – Hogy lehet ilyen kegyetlen? Nem engedhetem el, amíg biztos nem vagyok benne, hogy éppolyan vidám, mint azelőtt volt, hogy megkérte a kezemet. Ezt csak belátja, hiszen olyan egyszerű.

De Reginaldnak egyáltalán nem volt olyan egyszerű. Képtelenül nehéz volt.

– Ha nem mehetek is magához, hogy viseljem el azt a tudatot, hogy ott van a világ végén, és csak annak a rémes mamájának írhat, és közben rosszul érzi magát, és mind-ez az én hibám?

– Nem a maga hibája. Ne gondolja. Csak a sors. – Reggie felemelte Anne kezét a kabátujjáról, és megcsókolta. – Ne sajnáljon, drága kis Anne – mondta gyöngéden. És most már igazán majdnem futott a rózsaszín árkádok alatt, végig az ösvényen.

– *Ru-ku-ku-kú! Ru-ku-ku-kú!* – hallatszott a verandáról. – Reggie, Reggie – hallatszott a kertből.

Reggie megállt, megfordult. De mikor Anne meglátta ezt a gyámoltalan, zavart tekintetet, egy kicsit elnevette magát.

– Jöjjön vissza, Gerle úr – mondta. És Reginald lassan visszaballagott a pázsiton.

NÁSZÚT

És amikor kiléptek a kelmeüzletből, a saját kocsisuk várt rájuk a „saját” konflisokban egy platánfa alatt. Milyen szerencse! Vagy nem szerencse? Fanny megszorította a férje karját. Amióta csak... külföldre jöttek, folyton ilyesmi történnek velük. Vagy George szerint nem? De George a járda szélére állt, felemelte a sétapálcáját, és hangosan „Hellózni” kezdett. Fannyt néha kicsit zavarta, ahogy George a konflisokat leinti, de a kocsisok szemmel láthatólag nem bánták, úgyhogy valószínűleg így volt rendjén. A kövér, szívélyes, mosolygós emberek valahova begyűrték az újságot, amit épp olvastak, lehúzták a lóról a takarót, és várták a rendelést.

– Na most – kezdte George, miközben felsegítette Fannyt a kocsira. – Szerintem menjünk oda teázni, ahol a homárok nőnek. Akarod?

– Borzasztóan – felelte lelkesen Fanny, és hátradőlve azon tűnődött, mitől lesznek a dolgok olyan csodálatosak, ahogy George megfogalmazza őket.

– Helyes, *bien*. – George Fanny mellé ült. – *Alé!* – kiáltotta vidáman, és már mentek is.

Már mentek is, könnyedén végiggördültek a platánfák zöld-arany árnyékában, a citrom- és friss kávé illatú kicsi utcák során, a szökőkutas téren át, ahol az asszonyok feltartott kannával a kezükben elhallgattak és utánuk néztek, és túl azon a sarkon is, ahol a kávéház van, meg a rózsaszín-fehér napernyők, a zöld asztalok és a kék szódásüvegek, míg egészen ki nem értek a tengerpartra. A végtelen tenger felől könnyű, meleg szellő fúj. Meglegyintette George-ot és Fannyt, és ott lebegett körülöttük, ahogy a csillogó vizet nézték. George azt mondta: – Pazar, nem? – És Fanny álmodozva jegyezte meg, mint naponta legalább hússzor, amióta... külföldre jöttek: – Hát nem hihetetlen, hogy itt vagyunk teljesen magunkban, mindenkitől távol, és senki nem mondja, hogy menjünk haza, senki... nem parancsolgat, csak mi magunk?

George már rég nem vágta rá ilyenkor: – De milyen hihetetlen! – Ehelyett egyszerűen megcsókolta. De most megfogta Fanny kezét, begyűrte a nadrágja zsebébe, megszorította az ujját, és azt mondta: – Gyerekkoromban egy kis fehéregert tartottam a zsebemben.

– Igazán? – kérdezte Fanny, mert rettenetesen izgatta minden, amit George csinált. – Nagyon szeretted a fehéregereket?

– Eléggé – felelte George különösebb meggyőződés nélkül. A fürdő lépcsőin túl valami fel-le bukdácsolt a vízben, azt figyelte. Egyszerre majd’ felugrott ültéből. – Fanny! – kiáltotta. – Az a pasas ott fürdik. Látod? Nem is tudtam, hogy már elkezdték. Egész idő alatt úgy hiányzott. – A lepirult arcot és a lepirult kart bámulta, mintha nem tudná levenni róla a szemét. – Az egyszer biztos – dörmögte –, hogy holnap reggel hat órával sem tartanak vissza.

Fannynek elszorult a szíve. Évek óta hallani a Földközi-tenger veszedelméről. Valóságos életveszély. A gyönyörű, alattomos Földközi-tenger. Ott nyújtózott előttük, fehér, selymes mancsaival a kövekhez ért, aztán visszahúzta őket... De Fanny már régen eldöntötte, jóval a házassága előtt, hogy soha nem lesz belőle olyan asszony, aki beleszól a férje örömeibe, úgyhogy csak annyit jegyzett meg könnyedén: – Ugye az embernek nagyon észnél kell lennie az áramlatokkal?

– Nem tudom – felelte George. – Az emberek annyi baromságot összehordanak, hogy milyen veszélyes.

De most a part felőli oldalon egy magas fal mellett haladtak el, virágzó *napraforgók* szegélyezték, és Fanny felemelte pisze orrát. – George – lehelte. – Ez az *illat!* Milyen felséges...

– Micsoda remek villa – mondta George. – Nézd, ott látszik a pálmafák közt.

– De nem túl nagy? – kérdezte Fanny, aki valamilyen oknál fogva nem tudott más-ként tekinteni egy villára, csak mint a George-dzsál közös lehetséges lakhelyek egyikére.

– Hát egy regiment ember kéne, ha az ember huzamosabban ott akarna lakni – felelte George. – Amúgy elképesztő. Mondom, pazar. Kíváncsi volnék, ki a tulaj. – Azzal megbökdöste a kocsis hátát.

A léha, mosolygós kocsisnak fogalma sem volt, ezért a hasonló alkalmakhoz hűen azt felelte, hogy a ház egy gazdag spanyol családé.

– Tele van spanyolokkal ez a part – jegyezte meg George, ahogy újra hanyatt dőlt, aztán hallgattak, míg az egyik kanyarban fel nem tűnt a nagy, csontfehér szálló és ét-terem. Előtte kis terasz emelkedett a tenger fölé, amelyre esernyőpalmákat ültettek, asztalokat terítettek, és Fanny és George közeledtére tódultak a pincérek a teraszról, a szállóból, hogy fogadják, hogy köszöntsék őket, hogy a menekülés minden útját elzárják.

– Kint parancsolják?

De még mennyire hogy kint. Egy kifényesített főpincér, aki csodálatosan emlékeztetett egy frakkot viselő halra, odavezett hozzájuk.

– Erre, kérem. Erre. Van egy szép kis asztalom – tátogetta. – Épp önöknek, uram, itt a sarokban. Erre.

George, aki rettentő unottnak látszott és Fanny, aki úgy tett, mintha éveket töltött volna az életéből azzal, hogy idegenek között lavírozik, követte a pincért.

– Tessék, kérem. Itt nagyon szép lesz – udvarolt a főpincér, és elvette a vázát az asztalról, majd úgy tette vissza, mintha friss virágcsokrot varázsolna oda a semmiből. De George azért sem ült le azonnal. Keresztüllátott ezeken a fickókon: rajta aztán nem fognak ki. Ezek mindig készen állnak, hogy lerohanják az embert. Úgyhogy megállt zsebre tett kézzel, és nagyon nyugodt hangon odaszólt Fannynek: – Neked ez megfelel? Vagy inkább ülnél másutt? Mit szólsz ahhoz az asztalhoz? – És a túlsó oldal felé bökött a fejével.

Mennyit jelent, ha valaki ért a világ dolgaihoz! Fanny szörnyen rajongott George-ért, de most semmi mást nem akart, csak leülni és úgy tenni, mint mindenki más.

– Nn... nekem ez megfelel – mondta.

– Helyes – mondta gyorsan George, és majdnem előbb ült le, mint Fanny, aztán sitve közölte: – Két csokoládés piskótát és teát két személyre.

– Igen, uram – mondta a főpincér, és a szája kinyílt és becsukódott, mintha készen állna egy újabb merülésre. – Nem parancsolnak pirítóst? Nagyon jó pirítósunk van.

– Nem – zárta le George. – Te sem kérsz pirítóst, ugye, Fanny?

– Nem, George, köszönöm – felelte Fanny, és imádkozott, hogy menjen már a pincér.

– Vagy a hölgy szeretné megnézni az akváriumban a homárokat, míg a tea elkészül? – A főpincér fintorgott, csücsörített, és a frakkját úgy himbálta, mintha uszony volna.

George arca kővé vált. – Nem – mondta újra, Fanny pedig az asztal fölé hajolt, és a

kesztyűjét kezdte gombolni. Mire fölnézett, a férfi már nem volt ott. George levette a kalapját, egy székre dobta, és lesimította a haját.

– Végre elment ez a fickó – mondta. – Ezek a külföldi figurák halálosan untatnak. Csak úgy szabadul meg tőlük az ember, ha befogja a száját, láttad, így is tettem. Hála istennek! – sóhajtotta végül, de olyan szenvedélyesen, hogy ha nem lett volna nevetéses ilyesmit feltételezni, Fanny azt hitte volna, hogy George is éppannyira fél a főpincértől, mint ő maga. Így azonban inkább a szerelem öntötte el. George keze az asztalon feküdt: barna, széles tenyér, Fanny jól ismerte. Bárcsak megfoghatná és jól megszoríthatná. Legnagyobb meglepetésére George épp ezt tette. Áthajolt az asztalon, rátette a kezét Fannyére, és anélkül, hogy ránézett volna, azt mondta: – Fanny, drága Fanny.

– Jaj, George! – És épp ebben a mennyei percben felhangzott, hogy *pling-pling-túdi-dúdi* és hozzá valami nyekergés. Zenélni fognak, gondolta Fanny, de most a zene sem számított. Semmi sem számított, csak a szerelem. Tompán mosolyogva belebámult a tompán mosolygó szempárba, és ez olyan gyönyörűséges volt, hogy legszívesebben azt mondta volna George-nak: – Maradjunk itt, ahol vagyunk, ennél a kis asztalnál. Ez itt tökéletes, a tenger is tökéletes. Maradjunk itt. – Ehelyett komoly fény gyulladt a szemében.

– Drágám – mondta. – Szeretnék tőled valami rettentő fontosat kérdezni. Ígérd meg, hogy válaszolsz. Ígérd meg.

– Megígérem – felelte George, de túlzottan ünnepélyes volt Fanny komolyságához.

– Figyelj. – Fanny egy pillanatra elhallgatott, lefelé nézett, aztán újra föl. – Úgy érzed-e – kérdezte halkán –, hogy most már igazán ismersz? De *igazán-igazán*?

Ez már sok volt George-nak. Ismeri-e az ő Fannyjét? Szélesen, kölykösen elvigyorgott. – Az az érzésem, hogy nagyon is – mondta nyomatékosan. – Miért, mi a helyzet?

Fanny úgy érezte, még mindig nem érti. Gyorsan folytatta: – Arra gondolok, hogy az emberek, még ha szeretik is egymást, gyakran mintha nem... nem... nehéz megmondani... mintha nem ismernék egymást tökéletesen. Mintha nem is akarnák. És szerintem ez szörnyű. A világ legfontosabb kérdéseiben félreértik egymást. – Fanny elrémült. – George, ugye velünk ez nem történhet meg? Ugye sohasem.

– Soha – nevetett George, és már majdnem megmondta neki, mennyire szereti azt a pisze orrát, mikor a pincér kihozta a teát, és rákezdedt a zenekar. Egy fuvola, egy gitár és egy hegedű volt, és olyan vidáman játszottak, hogy Fanny úgy érezte, ha nem vi-gyáz, a végén még a csésze és a tálka is kis szárnyakat növeszt, és elrepül. George három csokoládés piskótát nyelt el, Fanny kettőt. A furcsa ízű tea – „homár a kannában”, harsogta túl George a zenekart – mégiscsak jó volt, és mire a tálcát is félretolták, és George rágyújtott, Fanny is összeszedte a bátorságát, és nézegetni kezdte az embereket. De leginkább a zenekar nyűgözte le, amely egy sötét fa alatt csoportosult. A gitárját simogató kövér ember olyan volt, mint egy festményen. A sötét bőrű fuvolás úgy emelgette a szemöldökét, mintha meglepné a hangszerből áradó zene. A hegedűs homályban maradt.

A zene ugyanolyan hirtelen hallgatott el, ahogyan elkezdődött. Fanny akkor látta meg, hogy a zenészek mögött egy fehér hajú, magas öregember áll. Fura, hogy eddig nem vette észre. A férfi magas, kifényesedett gallért viselt, a varrása mentén kizöldült kabátot és gyalázatosan kitaposott, gombos cipőt. Ez is valami főpincér? Nem tűnik főpincérnek, mégis úgy áll ott, és úgy néz el az asztalok fölött, mintha valami egész másra gondolna, ami idegen ettől az egésztől. De ki lehet?

Ebben a pillanatban, Fanny figyelő szeme láttára az öregember az ujjja begyével megérintette a gallérja csúcsát, halkán köhintett, és félig a zenekar felé fordult. A zenészek újra játszani kezdtek. Valami féktelen, nyugtalan, tűzzel teli, szenvedélyes dallam perdült a levegőbe, és perdült ehhez a halk alakhoz, aki összekulcsolta a kezét, és ugyanazzal a távoli tekintettel énekelni kezdett.

– Úristen! – mondta George. De mindenki ugyanígy megdöbbsent. Még a fagyaltot kanalazó gyerekek is odanézték, kanaluk megállt a levegőben...Nem hallatszott más, csak egy vékony, fakó hang, egy hang emléke, amely spanyolul énekelt valamit. Megtántorodott, visszanyerte egyensúlyát, felért a magas hangokig, lehullott, és mintha könyörgött, esedezett, rimánkodott volna, aztán megváltozott a dallam, a hang megbékélt, beletörődött, tudta, hogy visszautasították.

Már a vége közelgett, mikor egy kisgyerekből kitört a vinnyogó kacagás, de mindenki más is mosolygott – csak Fanny és George nem. Hát az élet ilyen is? – gondolta Fanny. – Vannak ilyen emberek is. Van szenvedés. És a tüneményes tengerre nézett, ahogy a földet nyalogatja, mintha szeretné, és az égre, amely az alkony előtti fényességével ragyogott. Joguk van ilyen boldognak lenni George-dzsal? Nem kegyetlenség? Ezek szerint az életben van valami más is, ha egyszer ilyen dolgok is megtörténhetnek. De mi? Fanny George felé fordult.

De George máshogyan érezte. A szerencsétlen öregfiú hangja a maga módján mulatságos volt, de istenem, mennyire megértette belőle az ember, milyen fantasztikus ennek az egésznek az elején tartani, ahol ő meg Fanny tart! George is a fényes, lélegző vizet bámulta, és a szája kinyílt, mintha inni akarna belőle. Milyen szép is! Semmitől nem érzi magát olyan jó bőrben az ember, mint a tengertől. És itt ül Fanny, az ő Fannyje, idehajol, és olyan lágyan lélegzik.

– Fanny! – szólt George.

Ahogy Fanny odafordult hozzá, attól a lány, tűnődő tekintettől George úgy érezte, egy szavába kerül, és átugrik az asztalon, hogy a karjában vigye el innen.

– Szerintem – mondta gyorsan – induljunk, jó? Menjünk vissza a szállóba. Gyere. Gyere, Fanny drága. Menjünk most már.

A zenekar játszani kezdett. – Úristen! – George szinte felnyögött. – Menjünk, míg ez az öreg pojáca újra rikoltozni nem kezd.

Egy pillanat múlva már ott sem voltak.

Mesterházi Mónika fordításai